

Låt energin arbeta för städerna

Träning, verktyg och idéer för att påbörja eller uppdatera din klimat- och energiplan.

www.covenant-capacity.eu

Utmaningen

Klimatförändringen är världens största utmaning i dagsläget och då är uppbyggnaden av hållbara energikommuner runtom Europa av största vikt för att kunna uppnå både de nationella och europeiska målsättningarna för växthusgasminskningsmålet på minst 20 % till år 2020. Covenant capaCITY-projektet hjälper dig och din kommun/region att tackla detta utmanande problem. Projektet ger dig de nödvändiga verktygen att upprätta en lyckad klimat- och energiplan, ger ökad kunskap inom din organisation och leder slutligen till att man kan bli en hållbar energikommun/-region.

Det finns i dagsläget många kunskapsluckor att fylla inom de kommunala/regionala organisationerna. För att hjälpa dem i denna utmanande tid tänker vi öka medvetenheten, öka kunskapen och öka intresset för att se till att luckorna fylls. Projektet hjälper också kommuner/regioner att titta på energikostnader, hälsa och säker energiförsörjning.

Vad är Covenant capacity-projektet?

Covenant capacity är ett 3-årigt projekt för kommuner och regioner samt deras stödorganisationer.

Projektet startade i juni 2011 och pågår till maj 2014. Projektet delfinansieras av Intelligent Energy Europe-programmet. Huvudsyftet är att stödja utvecklingen av fler hållbara klimat- och energikommuner/-regioner i hela Europa. Detta görs genom kapacitetshöjande aktiviteter inom ämnen som är relevanta för en klimat- och energiplan – som motivering, planering, implementering, till mätning och uppföljning.

Vem kan delta?

- **Ett enkelt lärandeprogram för kommun- och regionrepresentanter** – lokala ledare och tjänstemän

- **Utbildningsprogram för coacher** - för ett ökat stöd till kommuner/regioner – erbjuds till:
  - Kommun-/regionorganisationer och nätverk
  - energikontor
  - NGOs
- **Aktivt stöd till 92 utvalda städer i deras stegvisa utveckling/uppdatering av sina klimat- och energiplaner.** Stödteam från tolv (12) olika länder deltar i dessa aktiviteter.

Upplägg och flerlandsfokus

Projektets upplägg är att erbjuda mer än ad-hoc workshops eller träning, och istället erbjuda stöd för att kunna stödja hela processen för att ta fram en klimat- och energiplan. Projektet täcker allt från växthusgasinventering till byggnader, liksom kommunikation och mötestekniker som behövs för att utbilda kommunala/regionala tjänstemän och hur man får till intressentdeltagande för att säkerställa en framgångsrik klimat- och energiplan.

Projektet erbjuder ett praktiskt och flerspråkigt program, både web-baserat och genom workshops och träningssessioner. Programmet finns i en generell EU-version liksom på de deltagande ländernas respektive språk med landsanpassade moduler. Det ger kommunerna/regionerna kunskap att gå med i Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors) som för samman dedikerade städer liksom deras stödorganisationer.

12 landsspecifika versioner tillgängliga för:

- Bulgarien
- Kroatien
- Estland
- Finland
- Frankrike
- Grekland
- Italien
- Polen
- Rumänien
- Slovenien
- Sverige
- Storbritannien

Covenant capaCITYs lärandeprogram

Projektet erbjuder en web-portal med moduler anpassade för 12 olika länder i deras kunskapsbyggande kring grundläggande lokala klimat- och energiåtgärder i två olika kunskapsnivåer. Nyckelmodulerna i programmet är:

Genom att genomgå det interaktiva programmet så kommunen få möjlighet att använda verktyg såsom webbaserat lärande och delta i workshops, få anpassad träning i respektive modul, peer support och kunna följa med på studieturer som visar på goda exempel.

The Covenant capaCITY project supports the Covenant of Mayors initiative – helping to build capacity of (potential) local government signatories and (potential) Covenant Coordinators / Supporters.

www.eumayors.eu

Lär och samla poäng

- Eftersom tid är en bristvara för upptagna politiker/tjänstemän har programmet delats upp i olika sektioner (tidsåtgång ca 10-15 per sektion)
- Efter varje sektion kan användaren samla poäng och genom att **samla poäng** genom hela programmet kan man **få ett certifikat** efter avslutad utbildning.

© Fotolia: Julien Tromeur

Två nivåer för kapacitetsbyggande

Nivå 1 - klimat- och energiplanering för nybörjarkommuner/-regioner: vägledning för hur man genomför en växthusgasinventering, strukturerar en klimat- och energiplan och hur man kommer framåt i arbetet med viktiga klimat- och energifrågor.

Nivå 1 – modulerna för nybörjare innehåller::

- **Kort introduktion** ("basfakta" – vad, varför och viktig information)
- **Nyckelfrågor** (identifierar vad som är relevant för kommuner/regioner)
- **Rekommenderade steg** (metodologi / strukturerat upplägg)
- **Processer** (hur man hanterar människor, rutiner och finansiering med tips för kommunala/regionala tjänstemän och politiker)
- **Vägledning** (rekommenderade projektverktyg, ett vidare perspektiv samt tips och länkar)

Nivå 2 – utveckling och förbättring av befintliga kommunala/regionala klimat- och energiplaner : revidering och förbättring genom peer exchange och expertvägledning för att uppmuntra till mer ambitiösa mål och åtgärder.

COVENANT CAPACITY

capaCITY Events

Logout

MODULE 1

MODULE 2

Assess & Explore

Strengthen your plan

Improve monitoring

Communication

Tips n Tools

MODULE 3

MODULE 4

MODULE 6

MODULE 8

LEVEL 2

MODULE 2.2: SEAP Development

Strengthen your action plan with more ambitious measures

Plan activities for more complex, advanced, costly measures

- Good planning of actions should include prioritization of measures under the economic and financial point of view (always keeping in mind the Municipal Strategy):
- Cost-free measures
- Short pay-back-time measures
- Medium and long pay-back-time measures
- Measures that need significant cooperation with local stakeholders
- Cost-free and short pay-back-time measures should always be implemented as soon as possible
- For more ambitious and costly actions project financing opportunities, among other, should be explored and relevant stakeholders (local experts, ESCOs, financial players) should be engaged
- Do not underestimate the competences and fund-raising skills of local, private stakeholders

Cooperate with infra/supra LGs (region, commune...)

- If you are a small LG, seek the cooperation of your neighbouring LGs to pool resources and structures in a common approach:

Nivå 2 – modulerna för utveckling och uppdatering innehåller:

- **Utvärdera nuvarande status och undersök behovet av verktyg och metoder**
- **Stärk din åtgärdsplan med mer ambitiösa målsättningar**
- **Förbättra mätning och utvärdering** (statistiksamling, hitta smarta indikatorer, mät, utvärdera och förbättra)
- **Kommunikation** (en viktig fråga för att komma framåt – vem ska man kommunicera med, när och hur)
- **Tips & verktyg** (avancerad vägledning för ambitiösa städer)

Covenant capaCITYs målgrupp

Inom projektperioden erbjuds gratis träning till:

1. Kommuner och regioner i Europa:

- **Kommun- och regionpolitiker**
- **Tjänstemän** (inom de tekniska förvaltningarna med ansvar för energi, transporter, avfall, vatten, stadsplanering, byggnader etc – även kommunikatörer och lokala Agenda 21-kontor)

2. Utvalda coacher – genom utbildningsprogrammet för coacher:

- kommun- och regionorganisationer och -nätverk
- energikontor som stödjer kommuner och regioner

Vad är fördelarna?

- Ökad kunskap inom nyckelfrågor på området
- Tillgång till experter inom området som erbjuder stöd och idéer
- Kvalitetskunskap som du kan dela med dig till andra
- Förbättra dina mötestekniker inklusive kommunikation
- Landsspecifk vägledning på nätet
- Möjlighet att delta på studieturer för att se goda exempel
- Ger dig självförtroendet och kunskapen att utveckla och implementera din egen klimat- och energiplan för att säkerställa din kommuns/regions ställning som en av Europas hållbara samhällen.

<< go back to Homepage

 capaCITY Events >>

Welcome to the Trainer library!

The Covenant capaCITY project aims to enhance local climate and energy action through empowering local governments (LGs) with appropriate knowledge and support in all phases of their sustainable action planning.

A major goal, while assisting Sustainable Energy Action Plan (SEAP) development in Europe, is to ensure that **qualified and committed experts** have the possibility of **coming together**, starting from different professional backgrounds, **sharing** their experiences, **building the capacity** of others, **motivating their peers** and **integrating** their area of expertise.

The trainer library is specifically designed to support trainers in building capacity of local governments. It provides tools, training opportunities and useful information.

Start now!

- The trainer role - what is a capaCITY trainer?
- Your commitment - training needs
- The capaCITY trainer guide
- Train the trainer opportunities

- Jazz up your presentation skills (ppt)
- "Pimp my meeting" - guidance for events
- Your target group: dealing with local political leaders
- Your target group: training municipal staff

a. Trainer role

b. Trainer Soft Skills

c. Trainer material - thematic modules

LEVEL 1

LEVEL 2

 The Covenant capaCITY Project Website >>

Varför ska man bli en capacity-coach?

- Du får **gratis** praktisk och relevant träning i relevanta ämnen.
- Du får **värdefull kunskap** för förståelsen av utmaningarna (ofta komplexa), upplägg och bredden av lösningar som kommuner/regioner kan använda för att utveckla sina klimat- och energiplaner.
- Du blir del av ett **växande coach-nätverk** som stödjer europeiska kommuner/regioner i deras behov av kunskap.
- Du kan stödja eller leda träningsprocesser i ditt land.
- Du kan **förbättra dina egna lärandetekniker inklusive kommunikation och mötestekniker**, liksom att du får en ökad förståelse för bl a gruppdynamik. Detta inkluderar en möjlighet att förbättra din kommunikations- och moderationskunskaper.
- Du **utvidgar ditt nätverk för tjänstemän** som arbetar med klimat- och energifrågor på en lokal nivå.

- Du kan delta i ett antal olika events:
  - landskonferenser
  - kunskapsbyggande workshops
  - temaworkshops
  - kunskapswebinarier
  - studieturer
  - peer exchanges

Intresserad?

Kontakta: covenant-capacity@iclei.org

Borgmästaravtalet

Borgmästaravtalet (CoM) är ett europeiskt initiativ där kommuner och regioner frivilligt åtar sig att reducera sina koldioxidutsläpp utöver EUs målsättning med 20% till 2020. CoM kräver ett formellt åtagande som innebär att man ska ta fram en klimat- och energiplan inklusive basårsinventering av växthusgasutsläpp.

Covenant capacity-projektet stödjer Borgmästaravtalsinitiativet genom att höja kunskapen hos (potentiella) kommun-/regiondeltagare och (potentiella) stödstrukturer till Borgmästaravtalet.
www.eumayors.eu

The screenshot shows the Covenant of Mayors website. At the top left is the logo with the text "Covenant of Mayors Committed to local sustainable energy". To the right are links for "Covenantofmayors.eu" and "My Covenant". A navigation bar includes "About", "Actions", "Participation", "Support", and "Media", along with a search box and "OK" button.

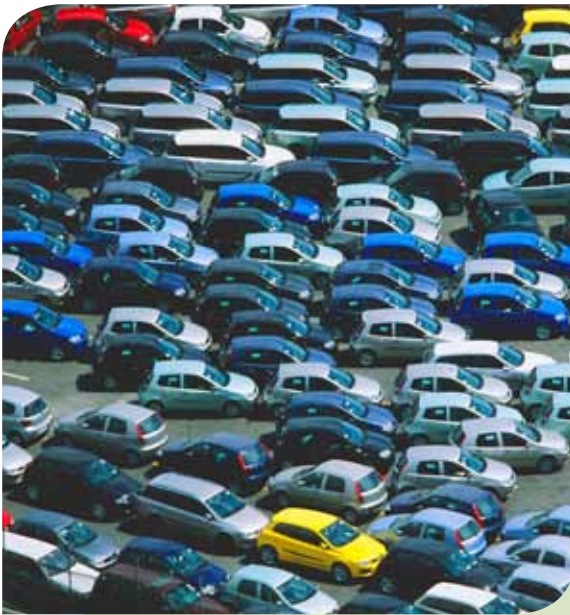
The main content area features a large yellow number "170,829,758" with the word "Inhabitants" below it. To the right of this is a large banner image with the text "MAYORS IN ACTION" overlaid. Below the banner are three smaller images with captions: "MAYORS IN ACTION", "COVENANT MAP", and "COVENANT IN FIGURES".

Below the number of inhabitants, there is a text block:

The Covenant of Mayors is the mainstream European movement involving local and regional authorities, voluntarily committing to increasing energy efficiency and use of renewable energy sources on their territories. By their commitment, Covenant signatories aim to meet and exceed the European Union 20% CO₂ reduction objective by 2020.

 A "Read more" button is located below this text.

Covenant capacity modulerna

Växthusgasinventering

Vad är en baslinje för växthusgasinventering och varför är det viktigt? Behöver en kommun verkligen göra en växthusgasinventering för att göra lokala klimat- och energiåtgärder? Vilken inventeringsmetod ska användas? Vilka utsläpp ska man fokusera på och hur mäter man dem?

Dessa aspekter undersöks och klargörs med **exempel på olika typer av växthusgasutsläpp, systemgränser för samhällen, statistikutmaningar, olika standards och rekommenderade upplägg.**

Visste du att? Det är möjligt att frångå utsläppen från bruttonationalprodukten, se exempel från Växjö – de har tillväxt tillsammans med minskade växthusgasutsläpp. **Lär dig mer i växthusgasinventeringsmodulen.**

Klimat- och energiplanutveckling/-uppdatering

Vad är en klimat- och energiplan? Är det verkligen värt besväret? En klimat- och energiplan visar hur kommuner/regioner når sina mål för koldioxidreduktion till t ex 2020. Baserad på den lokala växthusgasinventeringen definierar klimat- och energiplanen åtgärder för utsläppsminskningar som involverar både kommunala/regionala politiker och tjänstemän, liksom invånare och andra intressenter. Interaktivt **lotsar klimat- och energiplansmodulen dig igenom processen samt länkar till övriga moduler och ger en bra bas för det lokala arbetet**

Visste du att? I genomsnitt står kommunala/regionala verksamheters utsläpp (t ex el och värme för kommunens byggnader, drift av allmänna kommunikationer, gatubelysning) för ca 3-10 % av det totala utsläppet inom kommunens geografiska område. För de utsläppen har kommunen 100 % kontroll och kan relativt enkelt göra åtgärder. Det betyder också att det är väldigt viktigt att involvera hela den geografiska kommunen eftersom de **återstående 90 % av utsläppen kräver engagemang från invånare, näringsliv och industri.** **Lär dig mer i klimat- och energiplanmodulen.**

för att interagera med dem.

Visste du att? Tänk på att varje intressent har ett boende. Detta är en bra utgångspunkt för att börja interagera med dem – eftersom många betalar för den energi de använder och pengar är en stark motivering för förändring. Vad kan göras inom dina egna fyra väggar? Spela **energibesparingsspelet**. Lär dig mer i **modulen för intressentengagemang**.

Intressentengagemang

Varför ska lokala intressenter bli engagerade i utvecklingen av klimat- och energiplanen? Vilka ska vara med och hur? Att minska koldioxidutsläppen inom kommungränsen är ett krävande och långsiktigt arbete. Utan nyckelaktörernas liksom invånarnas engagemang i arbetet med klimat- och energifrågorna, så kommer planerna inte att kunna genomföras effektivt och långsiktigt. Denna modul ger dig input till **planering, kommunikation och engagemang av intressenterna**, liksom argument och metoder

Upphandling

Möjligheterna med upphandling och speciellt grön offentlig upphandling (GPP – Green Public Procurement) visas i denna modul. Upphandling är att inhandla eller hyra varor och tjänster. GPP visar hur man kan upphandla med minskad påverkan på miljön, ger ett mindre koldioxidavtryck och andra fördelar för kommunen/regionen.

Undersök hur GPP kan hjälpa dig att **spara pengar och minska utsläppen**. Denna modul ger kortfattade information om nyckelfrågorna, ger vägledning för upphandlingsmöjligheter och presenterar verktyg och goda exempel. Modulen visar på hur man kan utveckla och implementera upphandlingspolicies och – procedurer.

Visste du att? Offentliga instanser är stora inköpare och de ger dem stort inflytande på marknaden. Enligt **EU 2011** spenderas över 2,1 miljarder euro i offentlig upphandling årligen vilket motsvarar 19 % av EU:s BNP. Lär dig mer i **upphandlingsmodulen**.

Byggnader

Byggnader står för den största energianvändningsandelen, motsvarande **42 % av alla koldioxidutsläpp inom EU**. Hur mycket energi använder vi i våra byggnader? Hur mycket energi använder våra invånare i sina hem? Vilka strategier för energibesparing kan vi använda? Denna modul undersöker nyckelementen för byggnader – den termiska kvaliteten på strukturen, liksom uppvärmning och kylning. Hur vi använder byggnaderna och hur man kan mäta det. Det finns även ett antal goda exempel från hela EU att inspireras av.

Visste du att? Den rätta mixen av växter på ett grönt tak kan reducera behovet av kylning på sommaren med 75 %. Lär dig mer i byggnadsmodulen.

Mobilitet

Inom EU kommer ca 20 % av koldioxidutsläppen från vägtransporterna. I denna modul visar vi hur man identifierar kommunernas/regionernas nyckelfrågor och hur man skapar uppföljnings- och rapporteringsverktyg. Vi visar också på goda exempel att inspireras av. Mobilitet är en komplex fråga, men eftersom det ger så höga utsläpp så är det en av nyckelbitarna i en klimat- och energiplan eller en **hållbar mobilitetsplan** (Sustainable Urban Mobility Plan – SUMP).

Visste du att? EcoMobility är resande med **integrerade, socialt inkluderande och miljövänliga transportformer**, som inkluderar gående och cykling. Genom att invånare och kommuner/regioner får tillgång till gods, service och information på ett hållbart sätt, så bidrar EcoMobility till livskvalitet, ökar tillgången till olika transportsätt och främjar social integrering. **Lär dig mer i mobilitetsmodulen.**

Avfall

Varje år genererar EU:s ekonomiska aktiviteter och hushåll ca 2570 miljoner ton avfall. Det motsvarar ca 5,1 ton avfall per person årligen. Avfallshantering är oftast en kommunal angelägenhet och ger en bred möjlighet att minska avfallsmängden och återanvända, liksom att undersöka avfallsets potential för energiproduktion. Se vad modern avfallshantering innebär och hur det kopplar till utvecklingen av din klimat- och energiplan:

- Var uppstår onödigt avfall i ditt samhälle och vad kan du åtgärda?
- Har du sett avfall som en resurs?
- Är avfall en möjlig energikälla?

Visste du att? Att återanvända en enda plastflaska kan spara motsvarande mängd energi som kan driva en 60 W lampa i 6 timmar. Årligen slängs 11 miljoner ton mat i Tyskland. Det skulle kunna driva upp till 275 000 lastbilar, som stående uppradade efter varandra motsvarar en sträcka mellan Madrid till Berlin till Aten (4500 km). **Tyskland slösar bort 21,6 miljarder euro varje år. Lär dig mer i avfallsmodulen.**

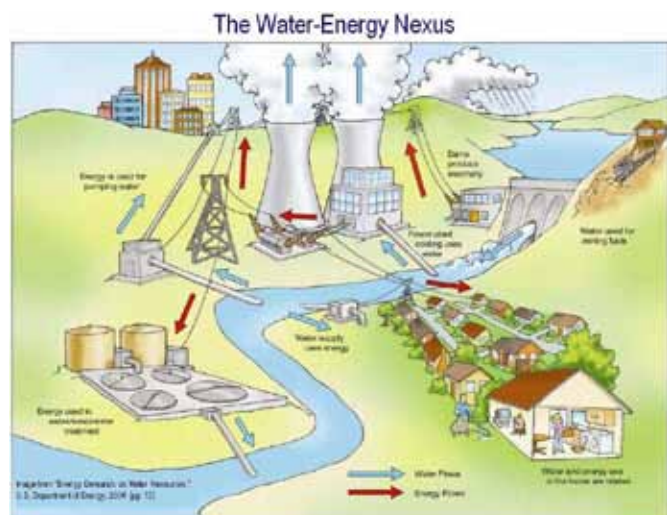
Vatten

Länken mellan vatten och energi glöms ofta bort. Därför är det hög tid att undersöka vad det innebär att se över vattenfrågan i samband med; klimatförändringar och dess påverkan, resurseffektivitet och den hållbara energiomställningen. Nyckelfrågor som besvaras i modulen inkluderar t ex:

- Hur mycket energi använder din kommun för att samla in, förflytta, lagra samt transportera bort vatten?
- Kan vatten generera energi i din stad?

Dessa aspekter lyfts för att ge idéer och input till din klimat- och energiplan.

Visste du att? Många europeiska städer har vattenförluster som varierar mellan 20 till 40 %. Vattenförlusterna uppstår i läckande rör, konsumentslöseri och ineffektiv leverans. Detta påverkar mängden energi som behövs för att leverera vattnet till konsumenten (m a o energislöseri p g a vattenförluster). **Lär dig mer i vattenmodulen.**

Slutsatser...

Covenantcapacity-projektet stärker kommunernas/regionernas möjligheter att utveckla ett hållbart samhälle m h a klimat- och energiplaner via användandet av projektets program. På så sätt angriper man energiåtgången i samtliga sektorer vilket bör leda till minskade koldioxidutsläpp och andra växthusgaser inom kommunernas verksamheter och i området i stort.

Varje kommun/region kan utveckla en åtgärdsplan som främjar hållbar energianvändning. Det stärker samhällets utveckling. Kommunen/regionen får ökad kunskap inom; byggnader, transporter, vatten och avfall, upphandling, klimatinventeringar, intressentengagemang och utveckling av själva klimat- och energiplanen.

Genom att genomgå det interaktiva programmet så kommunen få möjlighet att använda verktyg såsom webbaserat lärande och delta i workshops, få anpassad träning i respektive modul, peer support och kunna följa med på studieturer som visar på goda exempel.

Kommunen/regionen får den kunskap och stöd som behövs för att utveckla/uppgradera och implementera sin klimat- och energiplan. Framför allt, i dagens ekonomiska läge, så hjälper projektet kommunen /regionen att minska sina energikostnader och en säker energiframtid.

Contact

ICLEI European Secretariat

Giorgia Rambelli

Carsten Rothballer

Tel: +49 761 36892-0

E-mail: covenant-capacity@iclei.org

Web: www.covenant-capacity.eu

© 2013

ICLEI European Secretariat, Freiburg, Germany
All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced or copied in any form or by any means without written permission of the ICLEI European Secretariat.

Photos: dreamstime.com

Design / Layout: Rebekka Dold | Stephan Köhler

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

This project is co-funded by the European Commission under the "Intelligent Energy – Europe" (IEE) Programme.

Disclaimer

The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Union. Neither the EACI nor the European Commission are responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Consortium

ICLEI European Secretariat (ICLEI Europe)
www.iclei-europe.org

Centre for Social Innovation (ZSI)
www.zsi.at

Municipal Energy Efficiency Network EcoEnergy
www.ecoenergy-bg.net

City of Burgas
www.burgas.bg

WWF Danube-Carpathian Program Bulgaria (WWF DCP Bulgaria)
www.wwf.bg

City of Koprivnica
www.koprivnica.hr

Estonian Regional and Local Development Agency (ERKAS)
www.erkas.ee

FCG Finnish Consulting Group (FCG)
www.fcg.fi

Climate Action Network – France (CAN-F)
www.rac-f.org

Region of Crete – Energy Agency (REAC)
www.crete.gov.gr

City of Padova
www.padovanet.it

Sogesca
www.sogesca.it

WWF Poland
www.wwf.pl

Agency for Energy Efficiency and Environment Protection (AEEPM)
www.managenergy.ro

Association of Municipalities and Towns of Slovenia (SOS)
www.skupnostobcin.si

City of Malmö
www.malmo.se/sustainablecity

The Climate Municipalities (CM)
www.klimatkommunerna.se

Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS)
www.ihs.nl

Act on Energy
www.actonenergy.org.uk

www.covenant-capacity.eu